

MAJLIS BISHAR BINAHA
KA DRAMA
UBALET DONSHIKOR

DA

STREAMLET DKHAR

2003

**KA JINGBISHAR BNIAH
IA KA DRAMA
U BAIEIT DONSHKOR**

by

STREAMLET DKHAR

2003

Published by
J.S. Dkhar,
Golf-Links, Khliehshnong,
SHILLONG - 793 001

KI LYNNONG

*KA JINGBISHAR BNIAH IA KA DRAMA
U BAIET DONSHKOR*

(C) Copyright : Dr. (Mrs.) S. Dkhar

First Edition 2003

Design & Layout
ESES PLUS

Printed at
Don Bosco Press,
Don Bosco Technical School
SHILLONG - 793 003

2D 1178

	Peij
I Ka Thymmei Ba La Pynshong Nongrim ia U Baiet Donshkor	8
II Ka Plot	25
III Ki Kam Bad Jinglong Ki Tyngshop-puron	57
IV Ka Bynta Ki Shakri Syiem Ha Ka Drama	92
V Ka Phang Pdeng	100
VI Ka Buit Thaw Drama	109
Ki Par Jingt看	116

SI BONG

Ha

*Ki Khun Kynthai bad Shynrang
Jo ng Nga*

“Nga don ka jingphohsniew ...”

Ha Ki Nongpule

Nongpule baieit,

Sa shisien pat nga dap da ka jingkmén bakhraw ba nga la lah ban pynmih pyrthei sa kane kawei pat ka kot, kaba nga ai kyrteng **Ka Jingbishar bniah ia ka drama U Baieit Donshkor.** Ha ka jingshisha nga la dei ban pynmih ia ka ha ka snem 1998, hadien ba nga la pynmih ia ka kot **Ka Jingbishar bniah ia ka Shanghawiah ki Rang** kumba nga la kular ha ka lamkhmat jong ka. Hynrei na ki daw ka jingdawa ka pla tyngka ban pynmih kot kam long kaba suk ha kajuh ka snem ar ne lai tylli, namar nga la hap pynmih shuwa ia ka thup poitri bad ar tylli ki kot drama ha kine ki snem ba la dep. Nga panmap na phi ba ngam shym la lah ban pynmih kloï ia kane ka kot, kaba ki samla pule ha ka kyrdan M.A. Khasi ki donkam ia ka namar ba ka *Original Text* kam don shuh ha lew la slem. Toi, la katta ruh, nga pynpaw ia ka jingsngewnguh kaba khraw ia u Trai Nongbuh Nongthaw ba nga la lah ban sei madan bad pynmih pyrthei bluit ia kaei kaba la thmu bad sah teng ha ki snem ba la leit. Nga pynpaw ruh ka jingsngewnguh ia ka tnat thoh bad pule jong ka Jylla Meghalaya kaba la iarap bei tyngka katto katne ha kaba pynmih ia kane ka kot.

Tang khyndiat tiak haba ngi phai dien biang sha ki snem ba la leit bad ia ka por ba la sdang ia ka Khasi Department ha N.E.H.U. Hood ka la long ka

jingjop thiaw ba la lah ban pynrung ia ka subjek Khasi haduh ka tei ka kyrdan. Hynrei, kam shym la long kaba suk pat ban ioh lut ia ki kot kiba pura ha ka khasi ki ban ia biang bad katei ka kyrdan pule. Ki nonghikai ha kato ka por ki dei na kiwei pat ki subjek, ym kiba la pass Khasi kum ha kine ki sngi, hynrei da ka jingiatrei lang jong ki ryngkat ka Syllabus Committee, ki la lah ban pynrung ia ki kot bapher bapher ki ban ia hap bad ka subjek, wat la dei ban hap shim da ki kot literashor jong ki phareng, hebru, sanskrit bad kiwei. Hynrei kaei kaba sngewtynn timer ban ong ka long ba naduh ba la sdang ia ka Khasi Department ha N.E.H.U. haduh mynta, ngi ia pyndonkam ia kane ka kot drama jong u D. S. Khongdup, *Ka Drama U Baieit Donshkor*. Ka long shisha ka jingkyrkhu ia ngi kum ka jaitbynriew ba ngi don ki akhia ka thoh ka tar kum une u rangbah. Hadian, ba nga la don ha ka kam hikai la kumba khathynriew snem eiei, nga sngew ba ka por ka la dei ban iasam bynta lem sha kiwei de ia la ki jingtip lyngba ka jingthoh. Bun na ki paidlang paidkar, kin ym sngewtynn timer eh ban pule ia kum kine ki jait jingthoh, namar kine ki jait jingthoh ki dei kham bunsien na ka bynta ki samla pule kiba iadei bad ka subjek. Nga thikna ba kane ka kot kan ym iaid dor ha iew ha hat, hynrei nga nud ban ong ba ngam shym thoh ia kiba kum kine ki jait kot ban kamai tyngka, hynrei ban pynroi bad sam lem ia ka jingtip sha kito kiba ieit ban pule bad wad bniah ia la ka jong ka thoh ka pule. Ha kane ka kynti ngan ym kynthoh eiei halor ka drama kumba nga la ju leh ha ki lamkhmat jong kiwei pat ki kot ba nga la pynmih pyrthei teng. Hynrei tang kawei nga kwah ban pynpaw ia ka jingsngewnguh kaba khraw ia baroh

ki nongpule kiba la ju kyrshan barobor ha kaba pule ia ki kot jong nga. Dei nangne ba nga ju ioh mynsiem na ka por sha ka por ban sei madan la ka jingtip ba la lum bad ban sam lem sha phi ruh.

Kyntang waiwot, shuwa ban pynkut, nga ai khublei ia baroh kito kiba la donkti ha kaba pynbit pynbiang ia kane ka kot khamtam eh ia i lok jong nga i Dr. S. Lamare iba la pynbit pynbiang bad pynitynnat ia ka jingsop kane ka kot, ia ka *ESES Plus Publishing House* kaba la leh ia ka *Layout bad Design*. Nga pynpaw ruh ia ka jingsngew nguh ia baroh ki khun ki kti jong nga bad ia ka iing hi baroh kawei kiba ju kyrshan ban ai mynsiem ba ngan thoh na ka por sha ka por. To u Blei un khyrkhu lang ia ngi baroh.

Khublei.

30 tarik, Jymmang 2003

Ka Nongthoh

uba iaishah shi lynter ka jinglong shakri jong u ha iing Syiem, khamtam haba u iohi bad iohsngew ba ka briew kaba u thung Syiem ha la dohnud ka iaphylliew jingieit bad uwei pat ? Hato ka jingieit kam shym la aibor bad pynkhlaiñ ia u Donshkor ba un pyniap ia u suri tang da la ka kti, ban ioh ban tuh ia ka dohnud jong u Syiem ? Hato ka jingieit kam shym la aibor ia u ban leh ki kam khyllah kat haduh ban rah bak ia ka Baieit jong u da ki buit ? Kine baroh ki jingkylli ki pynlong ia ngi ban wad ia ka jubab kaba shai, bad kata ka long ka 'Jingieit'. Hoodid, dei ka jingieit kaba la pynlong ia kiei kiei baroh kumba ki long, la urlong ki jingthmu u Donshkor, la urlong ki jingkwah u Syiem ba ka khun kan iapoikha bad u Syiem ba kan long ka Mahadei u tnga jong ka. La urlong ruh ki jingpyrkhat ka Shitala Koina ba u Tiewlyngskaw jong ka un kren ha ka da ki ktien ka jingsuk bneng, namar haba don ka jingieit hangta don ka bneng.

Kumta, na kaei kaba la paw ha ka drama, lah ban pynkut nia ba kane ka lynnong, ka iathuh ha ngi ia kata ka jingieit ba pynshaiong ba u shakri uba ak bieit un ioh rah ia ka khun Syiem bad tang da ka jingpnah thylliej jong u, u lah ban pynkylla khongpong ia kiei kiei ki bym poi pyrkhat bad ioh long Syiem ei kha ma kha, bad pynduh long Syiem ia u Syiem ka hima Kharai. Da shisha u D. S. Khongdup u la lah shisha ban wanrah ia ka phang kaba tylli mlun naduh ba sdang haduh ba kut bad ki jingjia baroh kawei ha ka drama, ki shad tawiar ha kane ka phang.

LYNNONG VI

KA BUIT THAW DRAMA

Ka long kaba myntoi ban tip ia ki buit thaw drama u D. S. Khongdup, ha kane ka drama *U Baieit Donshkor*. Shisien peit ia kane ka drama, ka i kumba u nongthoh u thoh ia ka, ha ka dur ka drama ba la thoh khnang ban shu pule (closet play). Hynrei haba phai pat sha ka jingphiah jong u nongthoh ia ki *Act* bad ki *scene*, ka paw ba u nongthoh u don jingthmu ban pyni ruh ia ka ha rynsan lada donlad. Namar u nongthoh hi u phla, ba u "la sdang ban thoh ia kane ka drama ha ka rukom ba ki ialehkai ha steij". Wat lada don katto katne ki jingduna ba ngi lap ha kane ka drama kum ka drama rynsan, pynban don ki lad ban pynbha ia ki; kata da kaba weng noh ia ki jingpyni ia u kulai ba kodom ha khlaw bad ia ka bynta ka leit ap masi ha lum. Ia kine, lah ban pynpaw da kaba shu iathuh ha ka dur ka *narration* bad ka *flash-back*. Ka lah ban long ba u nongthoh u khlem poi pyrkhat ban wanrah ia kine ki *scene* ha ka *action*, namar ba u pynleit jingmut eh ha ka jingtyllun jong ka plot. Ka lah ruh ban long ba u la shah saiñdur ha ka ballad jong u Soso Tham kaba iathuh shai bha shaphang kitei ki *scene*, namar kane ka dei ka drama ba la shim na ka khana ba la don lypa ha ki dulir tynrai jong u Rabon Singh bad u Soso Tham.

Ka buit thaw drama ba paw eh ha kane ka drama, ka dei kata kaba ngi ong ka buit thaw thymmai

na kaba la don lypa (trancreation). Kam long kaba suk ban thoh ia kaba la don lypa, khamtam ban ring mynsiem ia ki jor tynrai ka khana ba la don ha ka dulir tynrai. Ban shu bud beit thik na ka barim khlem da pynpher kam don jingmyntoi eiei, lah ban leh kumta da kaba pule hi na ka dulir tynrai. Hynrei ban pynpher pat khyndiat khynsoit khlem da jngai eh na ka dulir tynrai, ka pynlong ia ki nongpule ban bishar bad kynthoh ia ka jinglah u ne kata ka nongthoh ha kaba thaw thymmai ia kaba la don lypa. U D. S. Khongdup ruh u la ia leh katba lah ban ring mynsiem ia ka tynrai ka khana jong u Rabon Singh bad u Soso Tham, hynrei u la lah ban thaw thymmai bun kiei kiei kiba long ka jingitynnat, jingbang ban pule bad jingishongkun ki tyngshop puron la kum ki brierw kiba im shisha ha pyrthei. Ia kane ka buit thaw lah ban ioihi kham bha ha ka lynnong banyngkong jong kane ka kot. Haba phai pat sha ka buit thaw plot jong une u nongthoh, ka paw ba une u don la ka jong ka nongrim. U plie ia ka drama da ka kuju (blank verse) kaba ym pat don koit ki nongthoh Khasi kiba leh kumne lait noh tang u H.W.Sten, ha ka drama jong u, *Ka Mahadei* (1983). Kaba mut ba une u nongthoh u la ioi ban saiñdur ia uwei pat u para nongthoh hadien jong u. Ka buit thaw ban pynkren myllung ia ki tyngshop puron, ha ka dur ka poitri ba ia hap tara da ki synrop ha kiba bun ki bynta jong ka drama, ka long ka dak jong ka jingkhraw une u nongthoh ha la ka bynta. Wat la ka paw kumba une u nongthoh u la pule bha ia ki drama u Shakespeare, pynban lah pat ban ong ba u khlem bud thik ia ka thiori jong u, namar um kwah ban shah teh lakam ialade da kaba pynpyrkhing ha ki aiñ jong kiwei. Kumta u ia id laitluid la ka lynti, bad u thoh ia kane ka drama katkum ka

jingsngewbit sngewbiang lajong kaba long pynban kum ka rukom thoh thymmai ba u nonghoh u lah ban pynmih la ka jong ka aiñ thoh. Ngi lap ba kane ka drama ka don ar tylli ki plot kiba ia id la kajong kajong ka lynti (parallel plot), khlem ioihi ba kin ia tyngkhuh hangno hangno ruh. Ka plot kaba nyingkong ka don ha ka ia ki lai tylli ki plot kyrshan kiba don ka jingia dei kawei bad kawei pat, bad kane ka plot ka kut tang ha ka *Act III*. Ka plot kaba ar pat ka dei tang ka plot pynkha (extended plot) kaba u nongthoh u wanrah ha ka *Act IV*, ka bym bteng ia ka *Act III*; hynrei kaba la shu pynkhun jubor tang ban pynwan ia ka khana ba u Donskor u dei ban long u Syiem jong ka hima u ban ibit ibiang ban long u tnga jong ka Shitala Koina kaba long tang shibynta na ki jingjia ha ka plot pdeng. Kane ka dei ka buit thaw plot jong u D. S. Khongdup, namar ym pat ju lap koit ha kiwei pat ki drama Khasi ban don ki *parallel plot* kiba kum kane.

Kawei pat ka buit thaw ba ngi lap ha kane ka drama ka long ka jingpynkren weibrierw ia ki tyngshop puron kaba ki ong ha ka phareng ka *Soliloquy*. Ngi lap kynrei kum kine ha kane ka drama, kine ki don ka bynta kaba khraw ha kaba phawer jingmut lypa ban ia thuh ia kaei ka jingthmu bad jingpyrkhat barieh u nongkren. La hateng hateng ka pynsyier mynsiem ruh ia ki nongpule ne nongpeitkai, khamtam haba u Bieit u lait thylliej, ngi syier ioi don ba ioihsngew ba u Bieit um dei u set thylliej bad ioi ba ka jingthmu jong u kan pulom noh. Dei lyngba ka jingkren weibrierw ka Meirisan ba ngi lah ban sngewthuh ba u nongthoh u wanrah sa ia kawei pat ka buit thaw bad kata ka long ka bynta jong ki bor ba shalyndet lane

ki bor bamaia ha ka drama. Lyngba kane ka buit thaw u nongthoh u la lah ban pyntyllun ia ka drama ha kiba bun ki bynta. Ban tip ia ka jingthmu u Baieit Donshkor kum u tyngshop pdeng jong ka drama, bad ban pyntreikam ia ka jingtyllun ka plot, ba u Baieit Donshkor u long u nongjop thiaw namar la pynpaw ia ka dohnud ba shlei da ka jingieit na ka kren weibriew jong u.

Sa kawei pat ka buit thaw ba ngi lap ha kane ka drama ka long ka jingwanrah jong u nongthoh ia ka bynta jong ki jingrwai. Kane ka buit thaw ka phawer jingmut ia ki nongpule bad nongpeitkai ia kawei ka bynta kaba kongsan eh kum ka phang jong ka drama bad kata ka long ka jingieit. Ki jingrwai jong ka Shitala Koina ki ai ksai ha ngi ban tip ia ka dohnud bashlei ba ka jingieit ba kyndeh ka phaloh shabar lyngba ki ktien ba ka pynmih ha ki jingrwai. La ai ksai ruh ia ngi, ba teng teng ki jingrwai jong ka ki phawer ia i khuiñ bakyndong tam ka dohnud ba ka sngew na ka bynta u Bieit. Dei ruh ki jingrwai kiba ai ksai ia ngi ban tip shaphang ka jingdon jingmut samla ki para shakri ha iing Syiem. Kaba kham sngewtynn timer eh ka long ba ki jingrwai ki wanrah ia ka biria rai kaba ka drama hi ka dawa ba dei ban don kum kita ki biria. Ia ka bynta jong ka biria kum ka buit thaw ha kane ka drama, lah ban ong ba u nongthoh hi u dei u briew uba dap da ki sap biria, namar uwei pa uwei u tyngshop biria ba paw ha kane ka drama u pynpaw ia ka sap biria u nongthoh hi. Naduh ka biria u Syiem Sympa Singh haduh ka biria ki shakri Syiem, baroh lang haba thew ba woh ia kane ka drama, lah ban ong ba ka dei ka drama biria ba paka kaba pynbat kpoh bunsien, wat la hateng hateng, ka pynpyrkhat ruh de. Ia ka bynta jong ka biria

ki shakri Syiem lah ban lap khambha da kaba pule ia ka lynnong basan jong kane ka kot.

Kawei pat ka buit thaw ba ngi lap ha kane ka drama ka long ka jingwanrah u nongthoh ia ka kren sharud kaba ki phareng ki ong *Asides*. U nongthoh u la lah ban wanrah ia ka bynta jong kane ka buit thaw, da kaba pyniapasiaw ia u Syiem Sympa Singh bad ka Mahadei jong u ka Maibon Rani, nangta ka jingiapasiaw ki shipara, ka Shitala Koina, ka Kortimai bad ka Syntiewbon bad ka jingpasiaw u Baieit Donshkor ha ka Jriaw. Ha ka jingshisha bun ki kritik kim da sngew ia hap bad kane ka rukom pyndonkam ia ka kren sharud ne kren pasiaw khlem da pynihsngew lem ia ki para tyngshop-puron kiba don hangta bad ruh ia ki nongpeitkai. Hynrei kum kine ki don bun kynrei ha ki drama u Shakespeare; te lah mo ban ong ba u D. S. Khongdup u bud ia u Shakespeare ne ba u don hi la ka jingthmu ban wanrah ia kine namar ka jingdawa ka plot biria ? Lada ka long kumno kumno ruh, u nongthoh u don la ka jong ka buit thaw ban pynitynnat ia ka drama jong u.

Ka long kaba shisha ba ka drama *U Baieit Donshkor*, ka long ka drama kaba pher ha kaba u nongthoh u wanrah ia kawei ka buit thaw ba ka kyrteng ki tyngshop-puron ka ia hap bad ka longbriew manbriew jong ki; kata ka mut ba ka kyrteng u Donshkor ka ia hap bad ka jingak bieit jong u, ba u dei uba set thylliej hynrei uba don ki shkor kyndiang ban sngap bad ban sngew ia kiei kiei baroh. Nangta u Sliang Mawpun pat u long thik kum uta u mawpun lynti ia ka jingthmu u Donshkor ia ka Shitala Koina. U Donshkor u khot ia u da u Sliang umdih namar u sliang ban dih ia ka um jingieit na ka Shitala Koina,

pynban ki jingthmu jong u ki pulom noh khlem da ioh ia kata ka umdih ba u sliang, bad u kylla long pynban u mawpun lynti ha ki buit u Donshkor.

Kawei pat ka buit thaw kaba u nongthoh u wanrah ka long ka jingdon katto katne ki *dramatic ironies* kata ka mut ba ki jingpyrkhat bad ki jingkren ki jia pynban da khongpong kum ha ki jingpyrkhat u Sliang Mawpun ia la ka Baieit bad ka Shitala Koina ia la u Baieit, ka bym shym la urlong kumba ki pyrkhat. Nangta ki jingkren jong u Syiem Sympa Singh haba u pynpaw ha ka Shitala Koina ba ka khun ka "dei ban ngeit ba u kpa jong ka u long ka jingieit, bad lada ki sngi ki wan ki leit ban ym phai pat hynrei ha kiwei pat ki sngi kin mad baroh ki jingshisha". (p.9). Nangta ia kane ka buit thaw la lap ruh na ka jingkren weibriew ka Meirisan kaba ong, "Wat shah ia u khun jong nga ba un thad ia la ka jinglong, ioh un kum die tad ia nga ka kmie".(p.26). Dang don shuh sa katto katne kum kane ka jait buit thaw ha ka drama. U nongthoh u wanrah de sa ia kawei ka buit thaw kaba dap da ka sorsa (suspense) bad ka jingpynsyier mynsiem (dramatic thrill). Ka jingjah kyndit jong u Bieit na iing ryngkat bad ka Shitala Koina ka buh ia baroh ki tyngshop ki puron ha ka sorsa bad ka lyngngoh. Ka jingpynlait jinghaw jong u Sliang Mawpun ia la ka plan ban iaphet pukir noh bad ka Shitala Koina; ka jingshahset u Sliang Mawpun hapoh synduk ha la ka jong ka kmie; nangta, ka jingjah u Bieit na khlaw bad ieh noh ia ka Shitala Koina marwei, kine baroh ki wanrah ia ka *dramatic thrill*. U Bieit u da pynkyndit ia ka Shitala Koina ha ka jingbymlahngeit ba u wan phai pat sha khlaw

ban wan shaw ia ka Shitala Koina ryngkat bad u khun u hajar kum u Syiem ka hima Kharai.

Halor kitei ki mat ba la kdew haneng, lah ban ong ba u D. S. Khongdup u la lah ban pynriewspah ia ka drama jong u da kiba bun ki buit thaw kiba u la pynpaw ha kane ka drama. Kane ka pyni ia ka sap ka phong ba une u nongthoh u don kum u nongthoh drama (dramatist) ba don sap, ha kaba ki nongthoh drama Khasi hadien jong u ki lah ban ioh jingmut na kane ka rukom thoh drama jong u.

*****

PAR JINGTIP

- Bernet, Sylvan. **A Short Guide to Writing About Literature**, (London : 5th ed. 1986).
- Butcher, S. H. **Aristotle's Theory of Poetics and Fine Arts**, (Ludhiana: Kalyani Publisher, 1987).
- Dkhar, S. **Ka Jingbishar ia Ka Shangkhawiah Ki Rang**, (Shillong: ESES, Golf-Links, 1998).
- House, Humphrey. **Aristotle's Poetics**, (Ludhiana: Kalyani Publisher, 3rd Indian rpt. 1979).
- Hudson, W.H. **An Introduction to the Study of Literature**, (Ludhiana: Kalyani Publisher, 1979).
- Khongdup, D.S. **U Baieit Donshkor**, (Shillong : Mrs. J.S. Khongdup, rpt., 1979).
- Lee, T. Lemon. **A Glossary for Study of English**, (n.d.)
- Lucas, F.L. **Tragedy**, (Allied Publishers, Ltd., Indian ed. Bombay, 1966).
- Nicoll, A. **The Theory of Drama**, (Delhi : Doaba House, 1969).
- Pugh, F.M. **Ka Sawangka ia ki Saw Ngut Baiap Mynsaw**, (Shillong : Ri Khasi Press, 1967).
- Singh, Rabon. **Ka Jingiathuhkhana Puriskam**, (Shillong: Scorpio Printers, rpt., 1987).
- Sten, H.W. **Ka Mahadei**, (Shillong : Don Bosco Press, 1983).
- Tham, Soso. **Ka Duitara Ksiar**, (Shillong : Mrs.P. Gatphoh, Revised, 8th edition, 1972).